

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szabadka pere vármegyénk ellen.

Szabadka városa 1876-ik évben keresetet indított vármegyénk közönsége ellen 54,357 frt és jár. iránt.

A zombori kir. törvényszék és szegedi kir. ítélőtábla meghozták ítéletüket és most a per a m. kir. kuria elbírálása alatt van, hol előadója dr. Oeffner Ferenc kir. kuriai bíró.

Pribil Ernő vármegyei főügyész, az ügyre vonatkozólag egy alapos információt dolgozott ki, melyet közérdekű voltánál fogva egész terjedelmében közlünk:

Bács-Bodrogh megyében, az 1846. év előtt, több éven át elszállásolt cs. és kir. katonaságnak s a zombori fiókhadfogadó kormányának ellátásából, valamint a kiszolgáltatott járandóságokból kölcsönös követelések és tartozások merültek fel a megye és Szabadka városa között.

Ezen kölcsönös követelések és tartozásoknak összeszámítására 1846-ban vegyes bizottság lett kiküldve, a mely végeredményként azt állapította meg, hogy Szabadka városának a megye ellen 71769 pengő forint 6 kr többlet iránti követelése áll fenn.

Bács-Bodrogh megye 1846. évi március hó 16-iki közgyűlésén ezen elszámolás eredményét helyesnek ismerte el és arra kötelezte magát, hogy ezen összegből évenként 10000 pengő frtot törleszt.

Ezen elszámolást az akkor fennállott királyi udvari kancellária is jóváhagyta.

Bács-Bodrogh megye 1846. és 1847. években két részletet vagyis 20000 pengő frtot fizetett is, azonban a hátralevő 51769 pengő frt 6 krt, vagyis o. é. 54357 frt 55 krt nem fizette meg és ez képezi a kereseti követelést.

1849-ik évben a szabadságharc végeztével absolut uralom vette kezdetét, a vármegyék önkormányzati joguktól megfosztattak, a vármegyék feloszlattak és az általuk eddig ellátott közigazgatást az államhatalom vette kezébe.

A közigazgatás ekként történt államositása után az akkor létezett cs. kir. kormány a vármegyéknek összes vagyonát, nevezetesen: házipénztárát, az állampénztárba vonta be s az államkincstár Bács-Bodrogh vármegye adózó népétől régi megyei adópénztári követelés címén a Szabadka városának járó 51769 frt 6 kron felül még 124464 frt 36²/₁₀₀-ad krt behajtott és használt fel.

A fennállott cs. kir. kormány a vármegyei pénztárakat átvevén, egyuttal a vármegyék tartozásainak kiegyenlítését is magára vállalta, ebből folyólag az 1859. évi június hó 25-én kibocsájtott legfelsőbb rendelet a volt megyei házipénztárak elleni magánjogi követelések mikénti érvényesítését tüzetesen szabályozta, kihirdetvén, hogy minden ilyenmü követelés záros határidő alatt és jogvesztés terhe mellett bejelentendő, a bejelentett követelések liquidáltatván, a mennyiben azok kifogástalanoknak találtnak, kifizetendők; ellenkező esetben pedig a követelő per útjára utasítatik, tartozván a perre utasított fél a perre utasító határozatot a keresethez mellékelni. Szabadka város ezen pengő 51769 frt 6 kr követelését az 1859. évi június hó 25-én kibocsájtott cs. kir. kormányrendelet értelmében a temesvári cs. kir. felszámolási bizottságnak 1860. január 9-én bejelentette.

Ezen bejelentés folytán a zombori cs. kir. kerületi hatóságának 7596/861. sz. a. kelt rendeletével felhívott Szabadka városa, hogy mutassa ki, vajjon az 51769 frt 6 kr követelése nem-e lett a várost terhelő hadi adótartozásba való beszámítás által végleg kiegyenlítve.

Az 1859. évi június hó 25-én kelt császári rendelet az 1863. évi június hó 28 án 9475. sz. a. kibocsájtott udvari rendelmény értelmében hatályában továbbra is fentartatott és jelenleg is érvényben van, azonban Szabadka város bejelentett követelésének ugye soha nem véglegzetett, dacára annak, hogy ezen követelés kiegyenlítése a volt cs. kir. kormánynál, a helytartó tanácsnál, sőt az alkotmány visszaállítás után a m. kir. kormánynál szorgalmaztatott.

A m. kir. honvédelmi miniszternek 1867. évi október hó 10-én 9731. sz. alatt kelt rendeletével, melyben felhívta a vármegye közönségét, hogy Szabadka város közönségének kielégítése iránt gondoskodjék, amennyiben pedig a tartozás kifizetése régi házipénztári alap hiánya miatt a m. kir. pénzügyminiszterium útján válnék szükségessé, utasított a vármegye, hogy az esetben is körülményeinek világos előadása mellett jelentést tegyen.

A vármegye közönsége 392/1867. biz. sz. alatt 1867. évi december 2-án tüzetes jelentést tett a m. kir. honvédelmi miniszterhez, melyben az ügy állását kimerítően felvilágosítván, Szabadka város követelésének a m. kir. államkincstártól való kifizetését kérelmezte.

A vármegyének ez a felterjesztése áttétetett ugyan a m. kir. pénzügyminiszterhez, azonban az ügy érdemi elintézését mind a mostani időkig sem nyert, sőt a vármegye sürgető felterjesztésére a m. kir. pénzügyminiszter 1902. évi március hó 12-én 21976. sz. alatt kelt rendeletével kijelentette, hogy Szabadka város követelésének az államkincstártól leendő megtérítése iránti kérelem a Szabadka város által folyamatba tett per befejezése előtt tárgyalás alá nem vehető.

Szabadka sz. kir. város követelésére nézve ki nem elégítettvén, nem várta követelésének közigazgatási uton való liquidálását és dacára annak, hogy követelésére nézve perre sem utasított és dacára annak, hogy követelése nem a vármegye, hanem sz államkincstár ellen állhatna csak fenn, 1876. évben 51769 frt 6 kr követelése erejéig pert indított a vármegye közönsége ellen.

Ebben a perben ugy az első, valamint a másodfoku bíróság tekintet nélkül a vármegye és az államkincstár közt fennálló jogviszonyra, a vármegye közönségét a kereseti követelés megfizetésére kötelezte. A kir. Curia azonban 3760. polg. 1893. számú végzésével az alsóbb foku ítéletek feloldásával utasította a zombori kir. törvényszéket,

miszerint Szabadka városa által a követelésére nézve a temesvári felszámolási bizottsághoz benyújtott bejelentésnek közigazgatási tárgyalására vonatkozó szerb-bánáti helytartó tanácsiratokat hivatalból szerezzék meg és ezen iratoknak beérkezése után jegyzőkönyvi tárgyalás útján a peres feleket azokra hallgassa meg s adjon nekik alkalmat annak bizonyítására, hogy Szabadka város bejelentése nyert-e és milyen elintéztet? Hogy nem hozatott-e a bejelentett követelés érvényesítése végett Szabadka város közönségét perre utasító határozat? És hogy nem lett-e felperes város közönségének katonaeltartásból származó 51769 frt 6 krt tevő kereseti követelése az 1857. évi május 18-án kelt legfelsőbb elhatározás értelmében a várost az 1858. év végével terhelt 71463 frt 28 $\frac{3}{4}$ -ed kr hadiadó tartozásba való beszámítás útján végleg kiegyenlítve?

A zombori kir. törvényszék a fenti ügyre vonatkozó iratokat úgy a bács-megyei és temesmegyei hatóságoktól, valamint a pénzügyi hatóságtól, az országos levéltártól, nemkülönbén a pénzügyi, belügyi és honvédelmi miniszteri irattártól bekívánta, azonban a beérkezett iratok a Szabadka város követelésének közigazgatásilag miként történt véglegzésére nézve tüzetes felvilágosítást nem nyújtanak, minthogy az iratok a pénzügyminiszteriumtól hiányosan érkeztek meg s a törvényszék alperesi képviselő sürgetése dacára sem szerezte meg azokat az iratokat, melyek a pénzügyminiszteriumnál az 1867. évben 392/1867. számú vármegyei felterjesztésre keletkeztek.

A kir. bíróság által beszerzett iratokból jelesül: a m. kir. pénzügyminiszterium által 16552/1900. szám alatt megküldött XCVIII. szám alatt elnaplózott iratok között levő a temesvári felszámolási bizottság által 1860. évi június hó 28-án 9364. szám alatt a szerb-bánáti helytartósághoz intézett felterjesztésből kétséget kizárólag megállapítható, hogy a felszámolási bizottság a felperes követelését érdemi tárgyalás alá nem vette, még pedig abból az okból, mert a felszámolási bizottság elé csak magánjogi címen alapuló követelések utaltattak, holott Szabadka városának követelése az országnak a katonaság ellátására irányuló törvényes köteleességéből és nem magánjogi címből származik, ezért az ügynek elintéztetését a cs. kir. helytartótanácsnak mint illetékes közigazgatási hatóságnak engedte át.

Igy természetesen a perre utasítás, mely az idézett császári rendelet szerint a kereset megindításának alapját képezhetett volna, elmaradt.

Szabadka város követelésének köz-

igazgatási természetű mivolta azonban nemcsak a felszámolási bizottság által mondatott ki, hanem ilyenek tekintették azt a közigazgatási hatóságok is, mert a XCVIII. szám alatti iratcsomóban 26. szám alatt levő, a szerb-bánáti helytartóság a cs. kir. orsz. pénzügyigazgatósághoz 1860. július hó 13-án intézett átiratban azon okból, hogy Szabadka város nem nyert-e 71463 frt 28 $\frac{3}{4}$ kr saját hadiadó tartozásra nézve elengedést? Ezen közigazgatási eljárás folyamán keletkezett a zombori kir. kerületi hatóságnak 7595/861. szám alatt kelt rendelete, melyben Szabadka városa felhivatott, hogy mutassa ki, hogy 51769 frt 6 kr követelése nem lett-e saját hadi tartozásába beszámítva? Így folyt Szabadka város ügye folytonosságban a cs. kir. kormány, m. kir. helytartótanács és a m. kir. kormány előtt a nélkül, hogy az annak elintéztetésére illetékesnek elismert közigazgatási hatóságok által véglegzetett volna.

A bíróságok által beszerzett iratokból, nevezetesen a LXXXVIII. szám alatt elnaplózott iratoknál 9. alatt levő, 1864. december 9-én 19068/864. sz. alatt kelt udvari kancelláriai rendeletből az tűnik ki, hogy 30009 frt 96 kr, 1927 frt 96 kr elengedtetett Szabadka város hadiadójából.

Ezen tényállás mellett nem kötelezhető Bács-Bodrogh megye a keresetbe vett p. 51769 frt 6 kr megfizetésére.

Az előadottakból ugyanis kitűnik, hogy

1. az ügy nem magánjogi természetű és hogy annak elintéztése nem tartozik bírói hatáskörbe, hanem a közigazgatási hatóságok elé, hol az jelenleg is folyamatban van;

2. a követelés nem a vármegyét, hanem az államot terheli.

A) Ezen ügynek közigazgatási természete az arra illetékes felszámolási bizottság által jogérvényesen kimondott, ennek következtében a közigazgatási hatóságoknál folyton tárgyalatott s jelenleg sincs kimutatva a közigazgatási eljárás befejezése.

A felszámolási bizottságnak határozatát, mely az ügynek közigazgatási természetét megállapította, hatálytalannak tekinteni nem lehet, nemcsak azért mert Szabadka város követelésének közigazgatási uton való rendezését maga is szorgalmazta s az abszolút kormány intézkedései ellen soha fel nem szólalt, hanem legfőképp azért, mert az 1859. évi június hó 25-én kelt császári rendelvény értelmében hatályában továbbra is fentartott s a régi megyéktől átvett állami tartozások likvidálására a felszámolási bizottságok továbbra meghagyattak működésükben.

Igaz ugyan, hogy az ország tör-

vényhozási és kormányzati függetlensége visszaállított, de a jogfolytonosság elvénél fogva akként, hogy a régi törvények részben kifejezetten visszaállítottak, a régi intézmények helyébe újabbak szerveztettek. De azok a rendeletek, bírói ítéletek és hatósági rendelkezések, melyek az abszolút kormány alatt keletkeztek, érvényükben meghagyattak. Így az 1848. évi törvények, az 1865/7. évi I., II., III., VII., VIII., X., XI., XIV., XVI. törvénycikkekben foglalt módosításokkal állítottak vissza, hanem azt újból szervezte az 1870. XL. t. c. Azok a kormányrendeletek pedig, melyek az abszolút kormány alatt keletkeztek és a törvény vagy újabb rendeletek által nem érintettek, hatályukat továbbra is fentartották, így az ösiségi, telekkönyvi, urbéri stb. pátens, tehát az 1859. évi június hó 25-én kelt császári rendelet is, melynek alapján a felszámolási bizottság Szabadka város követelésének magánjogi természetét megtagadván, az ügyet közigazgatási utra terelte. A jogfolytonosság követelménye az, hogy a volt közigazgatási hatóságok rendelkezései fentartatván, a szóban forgó ügy is közigazgatási uton nyerjen megoldást. Feltéve egyébiránt, hogy Szabadka város követelése magánjogu természetű volna, úgy a többször idézett jelenleg is hatályban levő császári rendelet értelmében felperesnek az ügy közigazgatási véglegzését és perre utasítását kell kieszközölnie, mert a perre utasító végzés bemutatása nélkül keresetét a rendelet kifejezett rendelkezése szerint, meg nem indíthatja.

B) Nem a vármegyét, hanem csakis az államot terhelheti a fizetési kötelezettség, mert ezt a kötelezettséget az állam magára vállalta, Szabadka város ezt az átvállalást elfogadta, midőn követelését az állam ellen bejelentette, sőt a perben L) alatt csatolt okmány szerint kijelentette, hogy ő a kincstárt tekinti adósának, „bei der ehemaligen Bács-Comitats-Cassa und nunmehr bei dem h. kk. Aerar anhaltende Forderung per 51769 fl. 06 kr.“ és így kérte a kifizetés eszközölését.

Világos, hogy az ekként létrejött Expromissio folytán Bács-Bodrogh vármegye a fizetési kötelezettség alól felszabadult és felszabadultnak tekintendő akkor is, ha a fizetési kötelezettség nem adóbeli, tehát közjogi természetű, hanem magánjogi vonatkozású lenne.

Hisz' kétségtelen, Szabadka város és az államkincstár között jogviszony jött létre, amint az akkor létesített szabályok szerint a felosztott vármegyének jogutódjául az állam tekintett, kétségtelen azonban az is, hogy a Szabadka város és az állam közt létrejött jogviszony soha meg nem szűnt,

sőt a város ennek alapján követelését az állam iránt folytonosan fentartotta, még a szabadság helyreállta után is szorgalmazta és arról soha le nem mondott. Ellenben a létrejött Expromissio folytán az állam fizetési kötelezettségét a vármegye soha magára vissza nem vállalta, hisz' az állam megkapta az értékét a miért a vármegye tartozását magára vállalta, másrészt pedig semmiféle törvény vagy rendelkezés nem létezik, mely a vármegyét az állam jogutódjává tenné, vagy azt rendelné, hogy az állam tartozását a vármegye tartozik fizetni, vagy hogy az állam által átvállalt fizetési kötelezettség semmis és érvénytelen volna.

Egyébiránt a Bács-Bodrogh megye és Szabadka város közti jogviszony az az alakulása, melynél fogva a követelés fizetését az állam magára vállalván, a vármegye a kötelezettség alól szabadult, az államnak mint legfőbb hatalomnak tételes intézkedése folytán jött létre, mely állami jogrend hatálya oda ment ki, hogy Szabadka város köteles volt az államot ismerni el adósának, nem pedig a vármegyét, melynek közigazgatási jogait és kötelezettségeit az állam vette át. Ez a jogállapot az ország függetlenségének visszaállítása után is fönmaradt, mert habár a vármegyei önkormányzat visszaállított, a vármegyének a tőle elvett hadi adópénztár vissza nem adatott, mert a katonaságnak élelmezése és ellátása ezentul a mai napig is már többé nem a vármegyék, hanem az állam feladatát képezik. Nincsen tehát ok, de nincsen tételes intézkedés sem, mely az állam és Szabadka város közötti jogviszonyt megváltoztatta volna, annál kevésbé, mert az alkotmány visszaállítása után a törvényhozás az abszolút kormány intézkedéseit önmagukban semmiseknek nem mondotta ki, sőt a jogfolytonosságot annyira szem előtt tartotta, hogy az abszolút kormány által létesített államadósságokért az 1867. XII. t. c. 53—55. §-ai szerint a garanciát elvállalta.

Mindezen okok alapján és minthogy az anyagi igazsággal sem egyeztethető össze, hogy a vármegyének adókkal amugy is tulterhelt népessége oly követelés megfizetésére köteleztessék, mely rajta egyszer már megvétellett azt kérjük, hogy felperest keresetével elutasítani méltóztassék.

A vármegyei pénztárak. A Bud. Tud. írja: A belügyminiszterium törvényelőkészítő főosztálya a pénzügyminiszter kiküldöttjeinek közreműködésével kidolgozta a vármegyei pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. törvények végrehajtási rendeletének előadói terveit. Három terjedelmes munkát készült, egymint: 1. Utasítás a vármegyei pénztári teendőkre a királyi állampénztárak (adóhivatalok) ré-

széről való ellátásáról. 2. Utasítás a magyar királyi pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számviteli (számviteli kirendeltségek) útján ellátandó vármegyei központi szolgálat tárgyában. 3. Utasítás a vármegyei gyám-pénztáraknak a királyi állampénztárakban (adóhivatalokban) való kezeléséről, az árvapénzek gyümölcsösztetéséről és a gyámügyi számvitelről.

Szél Kálmán belügyminiszter ezeket az előadói terveket is ép úgy, mint az ügyviteli szabályzatok tervezeteivel történt, az érdekelt miniszteriumok képviselőiből, valamint külső gyakorlati szakértőkből álló tanácskozmány bírálata és megvitatása alá bocsátja. A belügyminiszter elnökle alatt tartandó szaktanácskozmány a belügyminiszterium tanácstermében október hó első napján, szerdán délelőtt 10 órakor veszi kezdetét.

A zombori tanítók mozgalma.

Zombor város összes tanítói és hitoktatói mozgalmat indítottak fizetésük emelése iránt. A mily örömmel támogattuk annak idején a városi tisztviselők fizetésrendezését, oly lelkesedéssel partoljuk derék tanítóink ügyét, mert nem habozunk kijelenteni azt, hogy az ő ügyük egyuttal a város becsületbeli ügye. Örül a lelkünk, ha városunk lakóinak magyarosodását szemléljük, mely magyarosodás nemcsak hazai nyelvünk elsajátításában, de hazafias felbuzdulásban, gondolkodásban és cselekvésben is nyilvánul. Hogy ez így van, majdnem kizárólagosan tanítóink lelkes, odaadó, hivatásszerű munkálkodásának köszönhető. Ha egyéb érdemük se lenne, már is busásan rászolgáltak a tanügy azon munkásai, akik gyermekeink nevelésével oly sokat fáradoznak, hogy a város irántuk ne legyen szűkkeblű, mikor arról van szó, hogy megélhetésüket biztosítsa.

Azt hisszük, minden intelligens ember tudja, mennyivel többet ér az anyagi gondoktól ment tisztviselő munkája amazénál, aki a megélhetés nehéz gondjaival küzd folytonosan. Ez különösen a tanításra vonatkozik, amely nyugodt kedélyt és higgadságot, lelkes odaadást kíván.

Amint illetékes helyről értesülünk, szándékozik is a város a tanítók nehéz anyagi helyzetén javítani. Ugyanis vasárnap tisztelegtek a róm. kath. tanítók a város polgármesterénél, akit mint a város fejét és mint a kegyuri bizottság elnökét ügyük szives támogatására felkérték és egyuttal kérvényüket is átadták.

A polgármester nagyon szívélyesen fogadta a tanítókat és megígérte, hogy jogos kívánságukat a legnagyobb készséggel és örömmel támogatni fogja.

Amidőn a kérvényt alább egész terjedelmében közöljük, azt a városi képviselők figyelmébe legmelegebben ajánljuk.

Tekintetes kegyuri bizottság!

Alulírott róm. kath. tanítók és hitoktatók azzal az alázatos kéréssel já-

rulunk a tek. kegyuri bizottság elé, miszerint fizetésünket személyenkint 300 koronával fölemelni, illetve ebbeli kérelmünket Zombor sz. kir. város tek. tanácsához partolólágt átteni méltóztassék, ahol is az iránt esedeztünk, hogy a város a róm. kath. iskolai segélyt — a kvótát — évenkint 5100 koronával fölemelni kegyeskedjék, amely összeg a mai kor igényeinek meg nem felelő csekély fizetésünk feljavítására fordítandó leend.

Tekintetes kegyuri bizottság! Ismeretes azon igazság, hogy csakis a biztos anyagi jólétnek örvendő ember képes hivatásának minden tekintetben megfelelni; míg ellenben a leghivatottabb és pályájáért rajongó embert is kimeríti az anyagi gondokkal való folytonos küzdelem, testi és lelki erejének más irányban való elforgácsolása.

Lehetetlen elképzelni is azt, hogy egy anyagi gondokkal küzködő ember lelkesedésének egész hevével, tudásának teljes melegével legyen képes tökéletes és alapos munkát végezni, minő munkát óráról-órára kell végeznie egy lelkiismeretes, hivatását szerető néptanítónak.

Már pedig jelenlegi csekély 1200 kor. évi fizetés és 200 kor. lakbér mellett lehetetlen egy tanítónak az ez idő szerint városunkban uralgó általános drágaság mellett anyagi szükségleteit úgy földözni, hogy társadalmi állásának megfelelően önmagát és családját — bár szerényen is — föntarthassa s úgy magas szociális hivatását minden anyagi gondoktól menten, nyugodt kedélyvel és higgadsággal betölthesse. Ha csekély fizetésünkből lakásért évenkint 340 korona bért fizetünk, tüzelő anyagra 160, saját és családunk ruházatára 200, cseleléd tartás, mosás, világítás, adó, nyugdíjjárulék címén 200, gyermekeink iskoláztatására, önművelődési szükségleteinkre s testi-lelki üdülésünkre 120, előre nem látható és rendkívüli kiadásokra 80 koronát számítunk, már 1100 koronát költünk el évente. Hogy pedig a még fenmaradó 300 koronából egy családot élelemmel ellátni nem lehet, bizonyitanunk is fölösleges.

Az egész országban mozgalom indult meg az iránt, hogy a tisztviselők fizetése a kor igényeihez mérten rendeztessék s az állami alkalmazottak e mozgalomát siker koronázta. A közelmultban városunk tisztviselői is jól kiérdemelt fizetésemelésben részesültek.

Egyedül mi, néptanítók és hitoktatók, kikre a város legdrágább kincse: a gyermekek nevelése és oktatása van bízva, mi legyünk kénytelenek régi csekély fizetésünkkel tengődni, nehéz szellemi munkánk mellett folytonos anyagi gondokkal küzdeni? Nincs a társadalomban vezető ember, aki a tanító

fizetésügyét nem tekinti első és legnagyobb fontosságú városi, sőt nemzeti ügynek.

Tekintetes kegyuri bizottság! Hazafias örömmel és büszkeséggel, lelkes önérettel szemléli mindenki városunk bunyevác és német lakóinak érzésben, gondolkodásban és cselekvésben való magyarosodását. És midőn zengzetes hazai nyelvünk mind nagyobb tért hódít, megfélekedznék a város azokról, akik lelkes, önfeláldozó munkálkodással tették e város zömét szivbenlélekben magyarrá?

Hiszszük, erős a bizodalunk, hogy a város törvényhatósága ily fontos kulturális céltól nem vonja meg anyagi támogatását; mert a nemzeti kulturának teszen nagybecsű szolgálatot, midőn annak művelőinek — a tanítóknak — fizetésük fölemelésével gondnélküli megélhetést biztosítván, megadja a lehetőséget arra, hogy magasztos nemzeti és közhasznu missziójukat — amely misszió egész embert és nyugodt kedélyt kíván — igazi buzgalommal, lelkes odaadással teljesítsék.

Ügyünket és magunkat a tekintetes kegyuri bizottság és a tekintetes városi tanácsnak jóindulatába, méltányosságába és igazságérzetébe ajánlva, vagyunk stb. (Aláírások.)

Schweidel József emléke.

A Schweidel szobor bizottság folyó hó 26-ik napján a Stebler-féle sörcsarnok külön termében értekezletet tartott, melyen a bizottság tagjai közül megjelentek a következők: Czedler János, Szobotka Rezső, Buday Gergely, Szalay Frigyes, Rác Soma, Gruda Pál, Henneberg Sándor, Heinecz Kálmán, Petényi József, Lévy Nándor, Steiner Lajos, Lukácsévits Sándor, Tantner Ottó, Trischler Károly, Vécsey Károly, Krump Vilmos.

Az értekezleten Vértesi Károly a bizottság elnöke elnökölt és a szép számban megjelent bizottsági tagokat szívélyesen üdvözölve, az értekezletet megnyitotta.

Az értekezletnek legfontosabb tárgyát a Schweidel családi háza megállapítása képezte. Az értekezlet erre egy mult alkalommal Vértesi Károlyt, Vécsey Károlyt, Rác Somát és Trischler Károlyt bizta meg azzal, hogy a Schweidel ház megállapítására szükséges nyilatkozatokat szerezze be. A kiküldöttek ezen megbízásban eljárva, annak eredményéről számoltak be.

Vértesi Károly bemutatja Széchényi József, a Schweidel családi ház jelenlegi tulajdonosának nyilatkozatát, mely így szól:

„Néhai nagybátyám Ballun Páltól többször elbeszéltem hallottam, hogy előbb az ő, jelenleg az én tulajdonomat képező ház Schweidel József aradi vértanu édesapjé volt.

Nagyon sokszor mondotta, mily sok utánjárásba került míg a házat tehermentesítette, mert midőn Schweidel József a generális megnősült, ez a kérdéses ház képezte a kaucióját.

Azt ugyan sobase mondta, hogy a vértanu ebben a házban született volna — igaz, hogy én ezt nem is kérdeztem tőle — de

nagy a valószínűség, hogy ebben a házban született, mert hiszen ez a ház már jóval több, mint száz éves.”

Özv. Thurszkyné szül. Ballun Paulina urasszony, Ballun Pál leánya a következő nyilatkozatot adta: Nyilatkozat: Alulírott ezenel kijelentem, hogy legjobb tudomásom szerint boldogult édes apám Ballun Pál több ízben említette, hogy a jelenleg Széchényi-féle az ő sztapári-uton levő hazat id. Schweidel József az aradi vértanu édesapjától vette és így az a ház Schweidel családi háza volt és ezért arra is figyelmeztetett, hogy a házat becsüljük meg, nehogy az érdemtelen kézbe jusson.

Ezen két nyilatkozaton kívül még Rác Soma, Vécsey Károly és Trischler Károly bizottsági tagok Apatinban is jártak és kihallgatták ott özv. Radoycsitsné 94 éves aggurnót, kinek férje Schweidel zombori tartózkodása idejében szintén kincstári hivatalnok volt. Radoycsitsné azon kijelentést tette, hogy emlékszik a Schweidel családra, hogy lakházuk a megyeháza közelében volt. Az ő nyilatkozata is tehát megegyezett Thurszkyné Ballun Paulina urasszony és Széchényi József nyilatkozatával és így a bizottság teljes joggal fogadhatta el a Széchényi házat, mint Schweidel lakházat és így teljesen alaptalan volt egy bizottsági tagnak azon későbbi állítása, hogy a bizottság határozata „hirtelen” volt.

A két nyilatkozat alapján a bizottság azon határozatot hozta, hogy miután a Széchényi-féle ház minden kételyt kizárólag a Schweidel ház volt, azt fogja az emléktáblával megjelölni azon felirással, hogy e házban élte gyermekéveit Schweidel József stb. és elhatározta, hogy az emléktáblát október hó 6-án ünnepélyesen fogja leleplezni és megállapította ezen ünnepélynek sorrendjét.

Ekkor érkezett meg Dekker Pálné urasszonyhoz a vértanu Vilma nevű nővérének özv. Vargay Mihályné szül. Vojnits Matild levele.

A levél vétele után a szoborbizottság vasárnap délelőtt azonnal értekezletre gyűlt össze a kaszinói dalárda külön termében és tárgyalás alá vette özv. Vargayné levelét. Többek hozzászólása és izgatott, heves vita után a bizottság felkérte az elnököt, hogy utazzon Bajára és vegye ott ki özv. Vargaynéétől a Schweidel szülőházára vonatkozó nyilatkozatot.

Vértesi Károly elnök a legnagyobb készséggel tett eleget a megbízásnak és a vasárnap délutáni vonattal elutazott Bajára. Eljárásának eredményét tegnap este a Stebler-féle vendéglőben tartott értekezleten tudatta a bizottsággal.

Felkereste Baján özv. Vargayné szül. Vojnits Matild urasszonyt, ki a legnagyobb készséggel adta meg a kívánt felvilágosítást. Kijelentette, hogy a Széchényi-féle ház is a Schweidel család tulajdona volt, de nem lakott ott, hanem azon kincstári épületben, hol jelenleg a női zárda óvónőképző intézet van.

A bizottság Vértesi Károly elnöknek buzgó eljárásáért köszönetet mond és elhatározza, hogy az immár most kétségen kívül megállapított szülőházat október hó 6-án emléktáblával jelöli meg.

Ennek megengedése iránt érintkezésbe lépett a bizottság Hübner Gyula igazgatóval, ki a legnagyobb készséggel ígérte meg közbenjárását az emléktábla felállításához szükséges érseki engedély elnyerése iránt.

Az engedély kieszközléséért Vértesi Károly elnök és Popovits Sebő bizottsági tag a ma reggeli vonattal Budapestre utaztak Császká György érsekhez az engedélyért.

A bizottság biztos tudatában annak, hogy az engedélyt megnyeri, az emléktáblát október hó 6-án fogja ünnepélyesen leleplezni a következő sorrenddel.

Az ünnepély sorrendje:

Reggel 9 órakor ünnepi gyász isteni tisztelet a róm. kath. templomban.

A szentmise után átvonulás az óvónőképző elé.

Szózat. Énekli a kaszinói dalárda.

Oda. Trencsény Károlytól. Szavalja: a szerző.

Emlébeszéd. Mondja: Buday Gergely.

Vértesi Károly elnök átadja az emléktáblát az érseki megbízottnak — az érseki megbízott atveszi.

Hymnusz. Énekli a kaszinói dalárda.

A zombori kereskedelmi testület megalakulása.

Szokatlan és felette örvendetes képet nyújtott vasárnap délután a városházának nagyterme, amely a szó szoros értelmében zúfolásig megtelt kereskedőinkkel és örömmel konstatáljuk, hogy legelőkelőbb kereskedőink, iparvállalataink és pénzintézeteink vezetői is nemcsak megjelenésükkel, hanem az ügy iránt tanúsított meleg érdeklődésük és hathatós támogatásukkal már eleve is biztosítanak az iránt, hogy a siker ki nem maradhat.

Az ülés lefolyásáról, amelyen Hauke Imre polgármesterünk is részt vett, a következőkben számolunk be:

Mayer István a mult értekezlet vezetője felszólítja Falcione Gusztáv kereskedelmi tanácsost, hogy az elnöki széket foglalja el, mire Falcione Gusztáv a kiténtetésért köszönetet mondva, a jelenlevőket melegen üdvözli és a közgyűlést megnyitja.

A mult jegyzőkönyv hitelesítése után következett az alapszabály-tervezet tárgyalása. Az alapszabályokat Novákovits Izidor előadó felolvasása és — többek hozzászólása után — némi módosításokkal elfogadták.

Most következtek a választások. Novákovits az elnöki állásra egy olyan férfit szeretne jelölni, aki nemcsak az iránt nyújtana biztosítékot, hogy törekvéseinkben velünk küzdene, hanem aki tekintélye és befolyása által kifelé is hathatósan támogathatna és ezt a férfit látja dr. Falcione Nándorban, városunk legelső pénzintézetének igazgatójában.

A közgyűlés kitörő lelkesedéssel fogadta az indítványt és egyhangulag választotta meg dr. Falcione Nándort a testület elnökévé, aki nyomban elfoglalva az elnöki széket, lelkes beszédben köszönte meg a személye iránt nyilvánított bizalmat és kijelentette, hogy a testület céljainak mindig odaadó, áldozatkész támogatója lesz és örülni fog, ha városunk nemzetgazdasági felvirágzásához ő is csekély erejével hozzájárulhat.

Meg-megújuló éljenzések kísérték a temperamentumos beszédet, mire megejették a többi választásokat a következő eredménynyel:

Alelnökök lettek: Vukicsévits István és Weidinger Zsigmond. Választmányi tagok: Antits A. Milán, Auspitz Zsigmond, Baits Vitomir, Bárány Zsiga, Belt Ferenc, Falcione Gusztáv, Gergurov Jakab, Goldfahn Sándor, Holländer József, Karakásevits Milivoj, Mayer

István, Novákovits Izidor, Pein Jakab, Szabó Nándor Péter és Sztrilich Zsigmond; póttagok: Bikár P. Milutin, Grujits Vladimir, Hay Ignác, ifj. Heindlhofer Róbert, Kerényi Sándor és Metz József. Számvizsgálókká kiküldettek: Gergurov Dániel, id. Heindlhofer Róbert és Löwy Márton.

Ezzel a közgyűlés véget ért, mire a nyomban megtartott első választmányi ülésen megejtették a tiszti választások.

Ügyvivő igazgatónak az egész kérdés megteremtőjét és lelkes előbarcosát Novákovits Izidort, főtitkárnak Spitzer Sándort, másodtitkár- és könyvtárnoknak Weidinger Lajost, pénztárnoknak Schlieszer Sándort, könyvelőnek Czetti Dezsőt és ügyésznek dr. Lallosevits Jánost választották meg.

Tanítógyűlés Béregen.

A szántovakerületi esperesség tanítókarának hó 18-án tartotta meg az évi kerületi gyűlést Béregen. A gyűlésen tanítók és lelkészek, csekély kivétellel, valamennyien megjelentek. E gyűlést fontos momentumok érdemesítették arra, hogy hírlapilag is megemlékezzünk róla.

Ünnepélyes Veni Sancte-val összekötött mise után az elnöklő esperes, Maison Mihály rigyicai plébános rövid imával megnyitván a gyűlést, azonnal a tanhatóság által feladott kidolgozandó tantételek felolvasására tért át.

Az első tantétel, melynek kidolgozása általános érdekeltséget keltett, ez volt: A költemények fontossága az iskolai nevelésben általában, s mily eljárást kövessen a tanító a költemények tárgyalásánál, hogy azok kedélyképző hatását minél jobban biztosítsa.

Első felolvasó volt Penninger András kolluthi tanító, ki a tétel precíz kidolgozása, annak értelmes, helyesen hangsúlyozott, szép felolvasása által hangos „éljen“-t aratott, a melyet általános suttogás követett, mintha Penningertől nem várt volna ennyit a közönség.

Utána következett a bolgár származású szimpatikus Ferenczsin Ferenc szántovai tanító; feszült figyelemmel hallgatta mindenki bolgáros kiejtésű felolvasását. Majd a szép szavú szántovai kántor-tanító Valkó Ferenc olvasta fel dolgozatát, melyet dallamos hangja még tetszetősebbé tett.

Az ifju gárda után a sok évi pedagógizálás által hajvesztett és személtveges öregebb pedagógusok u. m. Bugyáky a kerület vén gladiátora, dantovai és Eisemann M. gákovai kántor-tanítók léptek a porondra, hogy megmutassák, miként kell az iskolában a költeményeket tárgyalni, hogy a gyermekek kedélyére hassanak.

A felolvasók mind jegyzőkönyvi dícsérettel jutalmaztattak meg.

A kerületi esperes, mint kir. tanfelügyelő által feladott gyakorlati tételek közül Koch Mária béregi tanítónő olvasott fel jó dolgozatot a figyelem felkeltéséről az I. osztályban.

A tantételek felolvasása és azok kidolgozása fölött megindult eszmecsere után jöttek sorra az indítványok. Ezek sorát elnöklő esperes nyitja következőleg:

„Ismeretes lévén ugy a lelkeszi mint a tanítói kar előtt azon országos mozgalom, melyet a Cecilia-egyesület az egyházi zene stilszerű reformja iránt megindított, kérem a gyűlést határozatképen a következőket kimondani:

1. hogy a kerületi papság és tanítói kar elvben ezen mozgalomhoz csatlakozik és az egyházi zenét hatáskörében az egyesület céljának megfelelőleg előmozdítani iparkodni fog;

2. a Cecilia-egyesület zene-közlönyét minden község megrendeli;

3. hogy minden évben a ker. tanítói gyűlés alkalmával miséjén a helyi tanítói kar legalább egy stilszerű egyházi éneket az iskolás gyermekekkel elő fog adni“.

Az indítvány nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadtatott.

A második indítványt Eisemann gákovai kántor-tanító tette, hogy a ker. gyűlések szent miséjén a tanítói kar mindig műneket adjon elő. Az indítvány köztetszéssel találkozott és Eisemann nyomban megválasztott a szántovai esperes-kerület karmesterének.

A harmadik indítványt Tóth Jenő garai tanító adta elő, hogy kéressék ki az egyházi tanhatóságtól az engedély, miszerint a tantételek kidolgozásai egyik tankertülettől a másiknak adassanak bírálás végett és a bírálattal együtt az esperesi hivatalok utján ismét adassanak vissza az illető tanítóknak. Ezen indítvány is helyesléssel fogadtatván, elnök a gyűlést bezárta.

Gyűlés után negyven teritékű bankett következett a béregi Lorbach-féle vendéglőben. A menü hiányát bőven pótolta a költemények tárgyalásából és a bezdáni zenekar gyűjtő hegedűjéből merített kedélyesség.

A ki szemtanuja volt a kedélyes lakomának, kezdte nem érteni a régiak ama mondását: Quem dii odere paedagogum fecere; de látnia kellett ama vonzerőt és tündő hatást, mely a pályatársak testvértilésében rejlik.

Ebéd alatt a szokásos tósztok elpattanván, Bedzula Bálint béregi plébános állott fel s mint címzetes házigazda szellemes humorral telített és mindenkit, még a cigányokat is megkacagató felkészítőt mondott a legnagyobb komolysággal. Felkészítőjének az volt a tenorja, hogy ha a pedagogia nem borul a katekizisnek mint testvérenek keblére, akkor az céltalanul elszárguldozik százfélé. A történelem bizonyítja: a hány korszak, annyiféle pedagogiai irány. A szónok sorba vette a kerület községeit és humorosan kimutatta, hogy minő hatása van a pedagogiának az egyes községekre, különösen a magukat felvilágosultaknak képzelő sváb községekre. A kacaj már tetőpontját érte, midőn a szónok befejezé szavait azzal, hogy mindezek dacára a szántovai kerületben mégis elég melegen ölelkeznek pedagogiai és katekizis és tirité poharát a kerületi esperesre, papság- s tanítói karra.

E sorok kapcsában említésre méltó a béregi gyermekmenház, melyet Grosser Lajos béregi jegyző a tanügy iránt mindig tanusított ügybuzgalma valóságos óvodává csinált, hogy a magyarosítást előmozdítsa. A ki Béregen megfordul, érdemes az apró sokac és sváb tudósok e szerény palotáját megtekinteni.

Egy jelenvolt.

Ügetőverseny Zomborban.

A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület által Zomborban, 1902. évi október hó 19-ére elhalasztott ügetőverseny feltételei. (Bács Bodrogh vármegye törvényhatósága és az Urkocsisok Szövetkezete által segélyezve.) A feltételeket az Urkocsisok Szövetkezete jóváhagyta.

I. Egyesfogatu ügetőverseny: 450 kor. (Ebből 300 kor. az I-nek, adja az „Urkocsisok Szövetkezete“; 100, 50.) Táv 2600 m. Bármily kora, származású és nemű lovak részére. Nyitva bárki lovának, bárki által

hajtva. Importált amerikai, vagy orosz ló 650 m., belföldi, melynek származásában amerikai, vagy orosz vér van, 550 m. térhátrányt kap. — I. oszt. pályán első díjat nyert ló 550 m., II. oszt. pályán első díjat nyert ló 100 m. térhátrányban részesül. Dinyertesnek csak azon ló tekinthető, mely a táv kmét átlag 2 p. 20 mp. alatt futotta be. Tét 20 kor. Fuss, vagy fizess.

II. Bérkocsis verseny: (kettes fogatokkal) 120 kor. 80, 30, 10.) Adja kamjonkai Szemző István ur. — Táv. 1600 m. Dinyertesnek csak azon fogat tekinthető, mely az egész távolságot 5 p. 20 mp. tette meg. (Az ált. határozatok 6. pontja mérvadó.) Tét 2 kor. Fuss, vagy fizess.

III. Bács-Bodroghi díj: 600 kor. (450, 100, 50.) E díjhoz Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága 50 koronával járul. Táv 3000 m. Bármily kora, származású s nemű lovak részére. Importált amerikai vagy orosz ló 750 m., amerikai vagy orosz vérből származó belföldi ló 650 m. térhátrányban részesül. I. oszt. pályán első díjat nyert ló 650 m., II. oszt. pályán első díjat nyert ló 150 m. térhátrányt kap. Nyitva bárki lovának, bárki által hajtva. Dinyertesnek csak azon ló tekinthető, mely az egész távolságot 7 p. alatt tette meg. Tét 20 kor. Fuss, vagy fizess.

IV. Kettes-fogatu uri ügető-verseny: 950 kor. (800, 100, 50.) Adja Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága. Táv 6000 m. Nyitva bármily származású, kora s nemű lovak részére. Ha mindkét ló importált amerikai, vagy orosz 950 m., ha egy ló ilyen 750 m.; ha mindkét ló belföldi, de leszármazásában amerikai, vagy orosz vér van 750 m., ha egy ló 450 m. térhátrányban részesül. Ha mindkét ló I. oszt. pályán nyert már első díjat, a fogat 750 m., ha csak az egyik ló nyert ilyenformán 450 m.; ha mindkét ló valamely II. oszt. pályán nyert első díjat 200 m., ha csak egy ló 100 m. térhátrányban részesül. Nyitva bárki lovának, urkocsis által hajtva. Urkocsis csak az, a ki az „Urkocsisok Szövetkezete“-nek, a bécsi „Herrenfabrer Club“-nak tagja, vagy az, a ki a versenyintézőség által urkocsisnak minősítetik. Dinyertes csak azon fogat, mely a távolságot 15 p. alatt tette meg. Tét 40 kor. Fuss, vagy fizess.

Általános határozatok.

1. A versenyekre nézve az „Urkocsisok Szövetkezete“-nek versenyszabályai mérvadók.

2. A kettős fogatu uri-ügetőverseny nyitva bármely négy kerekű négy üléses fogatnak.

3. Az I—III. egyes fogatu uri-ügetőversenyek nyitva bármely két vagy négy kerekű, egy vagy két üléses fogatnak.

4. A budapesti pályán első díjat nyert lovak ugyanannyi térhátrányban részesülnek, mint a mennyi az I. osztályu pályán első díjat nyert lovakra van meghatározva.

5. A versenyekre nevezők a kikötött feltételek fennforgását a versenytitkár felszólítására okmányilag igazolni tartoznak.

6. A fiakker versenynél indulhat minden zombori, bejegyzett, számozott és igazolvánnyal (hajtás jogositvánnyal) ellátott bérkocsis, a nyilvános bérkocsi állomáson felállítva rendesen használt, marhalevelekkel igazolandó lovaival.

Ki mily tételny vagy hátránnyal indul, azt a versenyintézőség határozza meg. Ha 4 fogat nem indul, nincs verseny.

7. Kedvezőtlen talajviszonyok esetén a versenyintézőség fentartja magának a jogot a díjat oly fogatnak is kiadni, mely a kiszabott recordon túl teszi meg az utat.

8. Minden készpénzből kiadott díjból 5% levonatik.

9. Nevezni lehet Györgyovánszky György versenyitkárnál Zomborban, a hol a tétek a nevezéssel együtt lefizetendők.

10. A hajtás minden versenynél balra történik.

Nevezési záróra 1902. évi október hó 10-én esti 9 óra.

Versenyintézőség.

Elnök és célbíró: Szemző István.

A versenyintézőség tagjai: dr. Falcione Nándor, Halm Ervin, Karácson Gyula, Koczár Zsigmond, dr. Molnár Károly és dr. Zakó István.

Pályabírók: a versenyintézőségi tagok.

Versenyitkár: Györgyovánszky György.

Helyettes itkár: Szalay Frigyes.

Mázsáló: Konyovits Antal.

Indítók: dr. Alföldy Árpád, Falcione Lajos, Halm Ottó, Léderer Pál, Sréter Károly, ifj. Szemző István.

Időmérők: Birvalszy György és Fernbach Bálint.

Ellenőr: Szemző Dezső.

Totalisateurvezető: Bittermann Gyula.

Péntárnok: Bittermann László.

Lófélülvizsgáló bizottság tagjai: Szemző István, dr. Molnár Károly, Halm Ervin és Kuszenda János állatorvos.

*

Beléptidij: Tribtűn 2 kor., állóhely 40 fil. Az üggetőverseny kezdete délután 2 órakor, félóránként új futással.

Jegyek előre is kaphatók: Falcione Gusztáv, Kollár József, Sztrilich Zsigmond, Schön Adolf és Weidinger S. és Zs. kereskedéseiben.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.

Neptanítók számára:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor és fia könyv- és könyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

H i r e k.

Tanfelügyelő választás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Adamovich Pál szabadkai tanfelügyelő hatásköréből a szabadkai tanítónő és a bajai tanító-képző intézetet kivette és annak felügyeletével Gräff Nikáz tanfelügyelőt bízta meg.

Miniszteri meghatalmazás. A vallás és közoktatásügyi miniszter Argay Bálint a kir. tanfelügyelőség tolnokát meghatalmazta, hogy a kir. tanfelügyelő akadályoztatása esetén a vidéki kisdudóvokat és elemi népiskolákat meglátogathassa.

A városi könyvtár rendezése.

A városi könyvtár felügyelő bizottságának megbízásából Roediger Lajos főgimnáziumi tanár, a történelmi tarsulat muzeumőre már hosszabb idő óta fáradságtalanul dolgozik a hatalmas könyvtár rendezésén. Az óriási könyvtár leltározása, számozása már annyira előrehaladt, hogy rövid idő múlva a rendezés be lesz fejezve és ennek alapján az új könyvjegyzékek is ki fognak adni. Városi könyvtárunk könyvgazdagságánál, annak kiváló becsénél fogva egyike az ország legnagyobb és legértékesebb gyűjteményének, mindazonáltal a felügyelő bizottság élén Falcione Nándor dr. igazgatóval, mindent elkövet, hogy a könyvek folytonos szaporításával az olvasó közönség igényeit teljesen kielégítse. Sajnos, e nemes törekvésnek gátul szolgál a közöny, mely városunkban annyi szépnek, annyi hasznosnak kifejlődését már csirájában tette tönkre. Városi könyvtárunk gazdagságánál fogva nyelvtudás nélkül minden intelligens ember igényeit kielégítheti, mert óriási számban vannak képviselve egy a magyar, a szerb, valamint a német és francia irodalom kiváló termékei. Mindazonáltal megszügyenítő eredmény a város kulturális haladására nézve, hogy éppen ezen fontos intézménynek mindössze 140 támogatója van. Tizezeren felül él városunkban intelligens ember s ezek között 140 van csak olyan, aki az irodalom iránt melegebben érdeklődik. Páratlanul áll ez a szomorú valóság annál is inkább, mert az előfizetési díj (6 kor.) oly csekély, aminőt egy könyvtárnál sem találhatunk. Ezuttal is felhívjuk a közönség érdeklődését a városi könyvtárra és bizton hisszük, hogy annak befejezett rendezésével az a csekély szám meg fog kétszereződni annál is inkább, mert ez a dolog, valljuk be őszintén, szégyenletes egy kissé reánk nézve.

Uj templom. Az ó-becsei kegyuri bizottság vasárnap tartott ülésében újabban 25.000 koronát szavazott meg az ó-becsei alsóvárosi plébánia-templom építésére. Az építést a jövő tavasszal megkezdik.

Oktobernek elején... Utcabosszat felhangzik a nóta: Oktobernek elején berukkolni kell... Erre aztán könnybe horul sok szép lánynak a két kőkényszeme, mert ez a nóta szomorú dolgot jelent; elviszik a Jóskát meg a Bandit messze messze vidékre, katonának. Élénk a falu, a legények vig zeneszó mellett bejárják a kocsmákat és bucsuznak a cibil élettől — no meg attól a szép könynyező leánytól, ott a napraforgók táján. Mennyi ígérlet, mennyi eskü hangzik ilyenkor mindkét részről... hej pedig de nehéz lesz azt megtartani! Közbe-közbe megesik egy kis parázs verekedés is, amugy mutatoul, hogy milyen is lesz az a katonaelet. A parádés katonák, a „frájbiligos urak” már magukra rántották a fényes egyenruhát és büszkén lépdelnek végig a város utcáin. Csillog-villog a sok gomb, a panganét, a huszárkard, van a lányoknak miben gyönyörködniük. Városunkból nagyszámban vonulnak be az egyéves önkéntesek. Egy részük a honvédséghez, más részük a közös hadsereghez. Mindenféle csapattest képviselve van, de legtöbben a házi ezredben fognak szolgálni. Feltűnően kevés, dacára a hadügyminiszter ismert eszméjének a lovas önkéntes, tüzér, utász egy sincs, pedig a két utóbbi fegyvernemnél töltött esztendő a polgári életben is sok előnyt biztosít. Az önkénteseknek már elsejéu jelentkezniök kell, hogy minél előbb megkezdhesék az esztendő legkeserveesebb napjait — az „abrichtungot”. A sorlegénység csak 7-én vonul be. Most folynak az önkéntesi vizsgák s pár nap múlva már megérkeznek az új örmesterek, hogy minél előbb kibujhassanak a kényelmetlen uniformisból.

A m. kir. államvasutak őszi menetrendje. A m. kir. államvasutak ez idei őszi menetrendje folyó évi október hó elsejével lép életbe. A vármegyénket érdeklő és nyári menetrendtől kevésbé eltérő menetrendet lapunk mai számában egész terjedelmében közöljük.

Eljegyzés. Sztrilich Tamás helybéli földbirtokos eljegyezte Hornyák Éva kisasszonyt.

Tatarozás a színházban.

Még csak pár nap választ el a színi idény megnyitásától s ezért nagyban folynak a szűkségessé vált javítások a színházban. Hauke Imre polgármester a legnagyobb buzgalommal igyekszik a városi színház ismert mizeriáin segíteni. Alapos javítás alá került a nézőtér, a színpad, a pabolyok, ugyszintén az ajtók, melyek eddig a kellemetlen léghezamnak egy cseppet sem álltak útjában. Hírlik, hogy az idei évadban már részben kicserélés alá kerülnek a régi díszletek is, úgy hogy rövid idő múlva közönségünk már modern díszletekben fog gyönyörkedhetni. A szezon tartamára a színházi vendéglő bérelője Horvatovits Sztipó széleskörű intézkedéseket tett, hogy a színházi közönség az előadások után kellő szórakozást találjon vendéglőjében. A szépen restaurált étteremben naponként az előadások után zeucestélyek lesznek az első zenekar által megtartva. Továbbá kintinó borok, esti étlap fog a közönség rendelkezésére állani és ezeknek olcsó árai bízhetőleg létre hozandják majd a fővárosban már annyira divatosává vált színház utáni kedélyes vacsorákat.

Az újvidéki szerb népgyűlés.

Folyó hó 25-én ezrével tódultak a horvátországi, bácskai és bánáti szerbek Újvidékre a százas bizottság által egybehívott nagy népgyűlésre, a melyen a zágrábi testvéreket ért sérelmekről tanácskoztak. O Becséről és környékéről ötven szekéren jöttek a falusi szerbek leányostól, mind ünneplő ruhában. Feltűnő nagy számban vettek részt a szerb papok és a hazafias nép sokasága. Mintegy tizenöt ezren jöttek össze a vidékről.

Délelőtt tíz órakor a szent Miklós templomban Sevits Mitrofan püspök fényes assistenciával misét mondott, a melynek végén főpapi ornátusban kiment a templom elé és megáldotta a közönséget. Elnökké a népgyűlés Csirics újvidéki esperest és Kra-sojevits a horvátországi szerbek vezérét, jegyzővé Adamovitsot és előadóvá Vukicse-vits Györgyöt, az ismert újvidéki konzervatív ügyvédet választották meg. Megjelent a népgyűlésen Szalay Lajos Újvidék város ujonnan megválasztott polgármestere.

Vukicsevits György nagy hatású beszéddel nyitotta meg a négyülést, melyet az összes szerbek gyűlékezetének mondott és fölolvasta a határozati javaslatot, melyet a népgyűlés óriás lelkesedéssel egyhangulag elfogadott. A határozat részint a népgyűlés a legnagyobb fölháborodását és utálatát nyilvánítja a horvát erőszakoskodott irányában, elítéli Horvát-Szlavonország kormányát és rosszaságát fejezi ki Zágráb közigazgatása iránt.

Követeli, hogy a felelős faktorok a szerb nép súlyosan megsértett érzelmeinek teljes elégtételt adjanak és fölhívja a magyar országgyűlés és a horvát-szlavon országgyűlés minden elfogulatlan hazafias képviselőjét, különösen a szerbeket, hogy Szent István koronájának parlamentjében elégtételt adjanak a szerb népnek. A népgyűlés bizottságot választott, mely a határozatot a király ő felsége, a magyar kormány és a horvát-szlavon országgyűlés elé fogja terjeszteni.

Beszélt még ezután Popovits tanár Rumáról, ki kijelentette, hogy a szerbek mindannyian hívei a királynak, Szent István országának és a magyar államnak. Ezt a földet, melyen évszázadok óta élnek, a hol elődeik porladnak, nem fogják elhagyni. A szerbség tartson össze a jövőben és legyenek hű fiai a királynak és a hazának.

Végül Tómits Jásó a „Zasztava” szerkesztője, Pribicsevics pakráci tanár beszéde után Jerkits Julia üdvözölte a népgyűlést és a szerb nők nevében hozzájárult a határozathoz.

Minden egyes szónok beszédét a legnagyobb lelkesedéssel hallgatták végig. A népgyűlés azután teljes rendben szétoszlott.

Uj meteorológiai állomás. Újvidéken báró Eötvös Loránt öt napja meteorológiai megfigyeléseket tesz. Újvidék határában nagyszabású állomás felállítását tervezi.

Esküvő. Thury Sándor Lajos fő- és székvárosi államrendőrségi fogalmazó esküdtött örök hűséget folyó hó 27-én délelőtt a helybeli plébánia-templomban Haraszthy Aranka urleánynak. Ugy a polgári, valamint az egyházi aktusnál tanuként szerepeltek a vőlegény részéről: Martinovich János cs. és kir. nyug. főhadnagy, a városi rendőrség felügyelője, a menyasszony részéről: Proll Ferenc kir. pénzügyi titkár. A diszes esküvőn nagyszámu előkelő közönség volt jelen.

Virágzó kender ipar. Talán sehol egész Magyarországon annyi kendert nem termelnek, mint Bácskában és sehol az egész országban oly nagy kender ipar nincs, mint Hódshághon. Ezt bizonyítja legalább azon körülmény is, hogy a messze külföldről az érdeklődők egész serege keresi fel a hódshághi piacot, hogy kender szükeleteiket ott szerezzék be. Hivatalos kimutatás szerint a szombati piacon 70.000 korona áru kendert adtak el.

Eljegyzés. Karász István m. kir. erdőmester a sóvári m. k. erdőhivatal főnöke eljegyezte özv. Schmausz Antalné sz. Wundszám Kornéliát Apatinból.

Városi ösztöndíjak. Városunk tanácsa pályázatot hirdet a Stebler-Blumenthal féle ösztöndíj-alapítványnál 1902/903. tanév végével folyósítandó 50 koronás ösztöndíj állás elnyerésére. Parcsetic Agátha-féle alapból évi 180 koronás ösztöndíj helyre, Papházy Dömötör féle leánykibazasítási alapítványból 12 gör. kel. férjhezmenendő, eljegyzett leány részére évi 84 koronás segélyre. A feltételek az elsónél: Az ösztöndíj elnyeréseért pályázhatik a zombori állami főgymnasium jó előmenetelű, szegénysorsu r. kath. tanulója. A pályázók közül a Stebler vagy Blumenthal családból leszármazottak hasonló minősítvény esetén még pedig első sorban a Stebler, másodsorban pedig Blumenthal család gyermekei előnyben részesítetnek. A pályázni szándékozók kötelesek a lefolyt 1901/902. iskolai tanév sikeres bevezését igazoló iskolai bizonyítvánnyal felszerelt és a zombori főgymnasiumi igazgatóság által láttaozott kérvényüket a fenti határidőig a városi tanácsnál annál is inkább benyújtani, mert később és hiányosan felszerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak. A másodikonál: Az alapító levél értelmében ezen ösztöndíjra Parcsetic István, Dániel, Lőrinc, Fülöp és Tádé férfi ágon egyenes leszármazói közül azok tarthatnak igényt, a kik valamely fő vagy középiskolát vagy ezzel egyenrangú tanintézetet látogatnak és jó tanulmányi előmenetelt és kifogástalan erkölcsi magaviseletet tanusítanak. Felhivatnak ennél fogva az említett ösztöndíjra igényt tartók, hogy családi értesítővel, orvosi és iskolai bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi október hó 20 ig a városi tanácsnál nyujtandók be. A harmadikonál: 12 gör. kel. vallásu, szegénysorsu, férjhez menendő eljegyzett vagy ez év, esetleg mult év folyamán férjhez ment leányok pályázhatnak.

A titeli Kossuth-ünnep a község lakói s a tanulóifjúságnak részvétele mellett nagyon szépen sikerült. Hölgyek és urak nagyon szép, a polgári iskola tanuló teljes számban, Kossuth-képes jelvényvel a kabátjaikon, vettek részt az ág. ev. templomban tartott istentiszteletén. Ott Fülöp lelkész gyönyörű imát mondva, lelkesítő beszédben rajzolta a nagy idöket s azok legnagyobb alakjának, Kossuthnak nemzetátalakító dicső munkáját. Az ifjúsági énekkar hazafias dala után a közönség a polgári iskola lobogókkal, galyakkal, virágokkal és Kossuth-képekkel diszített termében hallgatta meg az ifjúság szép nemzeti dalait s pompás szavatait. Itt az ünnepi beszédet Simó Géza tartotta.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra a felvételek október hó 1-től 10-ig tartanak. A felvételnél bemutatandó okiratok: keresztlevél, erkölcsi-, orvosi- és illetőségi bizonyítvány.

Kossuth-ünnepély Piroson. Szépen megünnepelte a pirosi ifjúság Zsigmond Gyula jegyző vendégszerető házában megdiszített nagy hazánk fia Kossuth Lajos 100

éves születésének fordulóját. Nagy érdeklődésnek örvendett ez az érdekes és minden ízében sikertült ünnepély. A kiváló izléssel összeállított műsort Heller Aranka k. a. „Férjhez menjek“ című tréfás, meglepő ügyességgel előadott monologia nyitotta meg — szereplését zajos tapsokkal honorálta a szép számmal összegyűlt közönség. Ezt követte négy jelenetben bemutatott „Az első vihar“, „Csárdai jelenet“, „Cigány tábor“ és „Varázs ital“ című élőképek — ezeknek sikerült előadása Jeszenszky Jolánka kisasszonyt, mint rendezőt dicséri, ki lankadatlan buzgósággal, fáradságot nem ismerő kitartással magára vállalt nehéz feladatának megfelelt. Dicsőretet érdemelnek azonban a szereplők is, ezek közül különösen kiemelendő Wissinger Gizike k. a. a ki a „Varázs italban“ tündér szerepében kitűnően megálta helyét, játszottak még Polyák László, legifj. Zsigmond Gyula és Baksay Sándor. A tetszészaj lecsillapodása után pódiumra lépett Jeszenszky Jolánka k. a. az aradi nemzeti színház tagja, ki meleg érzéssel és hatással szavaltta Ábrányi Emilnek „Mi a haza“ című költeményét, melyet a közönség lelkes tapsokkal fogadott. Nagy tetszéssel fogadta a ballgatóság az ünnepély befejezését a „Szózat“ és a Kossuth nóta elénekését is. Végeztül Szabó Péter ev. ref. lelkész, esperes keresetlen szavakkal köszönte meg a szereplők közreműködését és ezzel az ünnepély kellemes emlékek benyomása alatt véget ért.

Magyar tanfolyam. Titelen a gazdák, kereskedők, iparosok és ezek segédei számára október 20-tól karácsonyig tartó esti tanfolyamot tart Simó Géza, az áll. polgári fiúiskola tanára. A tanítás nemcsak teljesen ingyenes, hanem világításról, fűtésről és írószerekről is ő gondoskodik. Jelentkezni lehet a polg. iskolában bármely vasárnap délelőtt (1. emelet); jelentkezhet még az is, aki egyáltalán nem tud írni-olvasni.

Megtámadott csendőr. Az ó-futtaki határban tilos halászatot találta Gémes József őrsvezető a Petrov testvéreket. Mínthogy nem ismerte őket, felszólította a fiukat, hogy menjenek vele a községbázára; a hol igazolhatják magukat. Petrovök erre egy pillanat alatt neki rontottak a csendőrnek. Az egyik titlegelni kezdte, a másik pedig a fegyvere után nyult Gémes azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem kiszakította magát támadói keze közül. Használhatta volna a fegyverét is, de egyelőre a józan eszéhez fordult és a levegőbe lött. Elég volt ez is, mert utána megjuhászodtak Petrovök és követték a községbázára.

**NYILTTÉR. *)
Nyilatkozat.**

Ezennel kinyilatkoztatom, miszerint kis-koru Béla és Ede fiamért, könnyelmű és pazar költségeik miatt semminemű adósságot nem fizetek és értük semmi aláírást nem teljesítek.
Ova figyelemzetek mindenkit saját érdekükben, hogy nekik ne hitelezzenek.
Zombor, 1902. szept. 28. án.

Gräber Ferencné.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

884. sz. kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Vilova község elöljárósága által — lemondás folytán üresedésbe jött — gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik. Pályázni öhajtók felszerelt kérvényüket folyó évi október hó 14-ig annál is inkább nyujtsák be az alulírott előljárósághoz, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.
Javadalmazás 400 korona évi fizetés utólagos havi részletekben, ruházat és felszerelés.
Vilova, 1902. szeptember 25.

2—1 **Elöljáróság.**

P é n z

ingatlanokra 3—1
elsőbbségi bekeblezéssel
6 % kamatra
egy vagy több évre kapható.
Bővebb felvilágosítással a „Bácska“ szerkesztősége szolgál.

6418.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Parabuty községben leköszönés folytán megüresedett s 720 korona havi előleges részletekben kiszolgáitandó fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek. — Felhivom ezen állást elnyerni öhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **1902. évi október hó 15-ig** nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetui nem fognak.
Német nyelvbeni jártasság megkívánatik.

Hódshághon, 1902. szeptember 26.
Szemző Károly,
főszolgabíró.

BOR- ÉS CSEMEGESZŐLŐ.

Felhivom a t. vevők figyelmét, hogy **CSONOPLAN** közvetlen a község mellett, a telecskai dombon lévő 10 holdas amerikai ojtvány szőlóm termése, akár mint szőlumust, akár mint szőlő megegyezés szerint

ELADÓ.
Borszőlő van olaszrizling, mustos fehér, zöldszilváni, bakator, kadarka és nagyburgundi. Csemege: finom Chasselasz, Muskotály és több igen jó faj téli szőlő.
A korábbi fajukból van már eladó ujbór, (rampás) fehér és siller.
Az általam szftretelt borok

VALÓDISÁGÁÉRT
és
FAJTISZTASÁGÁÉRT
feltétlenül jótállok.
HEGGER JÓZSEF,
5—1 szőlőbirtokos.

1109. sz.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Plávna községben üresedésben lévő rendőrzvezetői állásra ezennel pályázat hirdetik s felhivatnak a pályázni öhajtók, hogy a rendőrség szervezéséről szóló szabályrendelet értelmében felszerelendő kérvényeiket **1902. évi október hó 11-ig** a palánkai járási tekintetes főszolgabíró urhoz nyujtsák be.
A rendőrzvezető évi fizetése 440 korona, mely a községi pénztárból lesz havi utólagos részletekben kifizetve és szabad lakás.
Az előirt egyenruházatot a rendőrzvezető, ellenben a felszerelést a község tartozik beszerezni.

Kelt Plávnan, 1902. szeptember 26.
Az Elöljáróság.

MINDENNEMŰ
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK

DISZES KIVITELE

A BÁCSCSA KIADÓHIVATALÁBAN

FELVÉTELEK.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1902. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád. Vissza											
szem. v.	vegy. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.		szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	
7.40		2.40	3.35	10.20	ind. BUDAPEST k. p. u.	7.05	10.05	1.05	6.40		
12.33		5.47	8.23	4.05	érk. SZABADKA	11.50	5.20	9.46	1.56		
1.22	4.10	5.56		5.30	ind. SZABADKA	10.48	7.34	9.34	1.21	7.15	
1.51	4.45			5.59	Csantavér	10.16	6.59		12.56	6.14	
2.18	5.18	6.27		6.28	Bács-Topolya	9.52	6.34	9.02	12.34	5.17	
2.44	5.46	6.42		6.54	Hegyes-Feketehegy	9.22	6.02	8.46	12.06		
3.05	6.10	6.56		7.16	Verbász	9.01	5.39	8.33	11.48		
3.26	6.44			7.38	O-Kér	8.36	5.11		11.29		
3.44	7.05			8.07	Kiszács	8.16	4.50		11.13		
4.06	7.30	7.41		8.29	érk. UJVIDÉK	7.51	4.24	7.50	10.52		

Oda Szabadka—Ó-Becse Vissza					
v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.	
5.10	1.30	ind. SZABADKA	8.54	5.25	érk.
5.38	1.58	Békova	8.27	4.58	
7.00	3.21	érk. ZENTA	7.01	3.40	ind.
8.12	5.27	Ada	5.51	2.19	
8.35	5.42	Mohol	5.30	2.02	
8.55	6.02	Bács-Petrovosszellő	5.04	1.37	
9.21	6.28	érk. Ó-BECSE	4.35	1.10	ind.

Oda Szeged-Rókus—Zenta Vissza					
v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.	
4.15	2.00	ind. SZEGED-ROKUS	9.32	5.40	érk.
4.40	2.23	Röske	9.09	5.18	ind.
4.58	2.42	érk. HORGOS (136)	8.50	5.00	
5.01	2.50	ind. HORGOS	8.38	4.49	érk.
5.20	3.09	Bács-Martonos	8.20	4.31	
5.43	3.32	Ó-Kanizsa	8.06	4.17	
6.05	3.54	Adorján	7.37	3.53	
6.30	4.19	érk. ZENTA	7.10	3.28	ind.

Oda Szabadka—Baja Vissza					
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	1.47	6.43	ind. SZABADKA	9.37	12.43
5.29	2.22	7.18	Csikéria	9.04	12.10
6.10	2.54	7.50	Bács-Almás	8.42	11.45
6.16	3.00	7.56	Almás	8.27	11.33
6.45	3.26	8.25	Bikity-Borsód	8.02	11.08
7.24	4.00	8.59	érk. BAJA	7.25	10.32

Oda Baja—Ujvidék Vissza					
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.
4.00		1.15	ind. BAJA	9.15	6.50
4.11		1.25	Baja-szállásváros	9.08	6.42
4.25		1.38	Vaskut	8.53	6.26
4.51		2.01	Gara	8.32	6.00
5.09		2.16	Pigycia	8.17	5.35
5.37		2.39	Sztanisics	8.00	5.12
5.56		2.56	Gákova	7.36	4.40
6.15		3.14	Nenadies	7.15	4.16
6.25		3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	7.05	4.05
2.25	6.51	3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	6.20	11.20
2.31	6.57	3.57	Zombor-vásártér	6.13	11.13
2.41	7.07	4.07	Fernbach-szállás	6.04	11.04
2.50	7.16	4.16	Zsárkóvác	5.56	10.56
3.06	7.30	4.30	Ó-Sztrapár	5.42	10.42
3.35	7.49	4.49	Bresztovác	5.27	10.28
4.05	8.10	5.12	Hódságh	5.02	10.02
4.46	8.35	5.37	Parabuty	4.43	9.45
5.00	8.49	5.51	Paraga	4.22	9.25
5.40	9.16	6.09	ind. GAJDOBRA	4.04	9.07
5.54	9.30	6.23	Bulkesz	3.50	8.55
6.16	9.45	6.38	Petrovác-Glozsán	3.39	8.44
6.50	10.10	7.03	Futtak	3.10	8.16
7.13	10.31	7.25	érk. UJVIDÉK	2.45	7.55

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel Vissza					
sz. v.	v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind. UJVIDEK	6.00	3.01	érk.
7.00	5.38	érk. VASKAPU	5.33	2.38	ind.
7.05	5.50	ind. VASKAPU	5.28	2.33	érk.
7.31	6.24	Káty	5.06	2.15	
7.42	6.38	Tiszakálmánfalva	4.43	1.56	
7.57	7.00	Kovil-Szent-Iván	4.25	1.41	
8.11	7.18	Vilova—Gardinovec	4.04	1.26	
8.24	7.34	Lok	3.48	1.14	
8.37	7.50	érk. TITEL	3.32	1.00	ind.

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka Vissza					
v. v.	v. v.		v. v.	v. v.	
6.59	6.50	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	5.53	5.40	érk.
7.21	7.13	Telecska	5.30	5.18	
7.41	7.28	Kula	5.18	5.06	
7.53	7.40	Béla-pusztá	4.59	4.45	
8.06	7.54	Forzsa	4.45	4.31	
8.32	8.20	Deszpot-Szt-Iván—Pivnica	4.26	4.16	
8.49	8.38	Szilbás	3.42	3.47	
9.10	8.50	ind. GAJDOBRA	3.10	3.22	érk.
9.42	9.22	érk. PALÁNKA	5.00	2.50	ind.

Oda Szeged-Rókus—Szabadka Vissza									
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.		vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.
3.05	8.10	11.45	4.30	8.43	ind. SZEGED-ROKUS	7.01	10.46	3.24	7.26
3.22	8.27	12.01	4.46	9.09	Röske	6.42	10.31	3.09	7.11
3.36	8.42	12.15	5.01	9.36	HORGOS	6.25	10.18	2.55	6.58
3.50	8.55	12.28	5.14	9.57	Királyhalom	5.58	10.05	2.36	6.45
4.05	9.08	12.41	5.29	10.17	Palics	5.42	9.53	2.24	6.33
4.17	9.19	12.53	5.40	10.35	érk. SZABADKA	5.25	9.40	2.10	6.20

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő óraszámait kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend beloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.